The Human Safety Net ACADEMY

РЪКОВОДСТВО ЗА ДОБРОВОЛЦИ ПО ПРОГРАМА ЗА ФИНАНСОВО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА РОДИТЕЛИ

Трите модула и подходът

Съдържание

- Въведение
- Ръководство за доброволци
- Финансова грамотност: основни принципи според Модула за финансова грамотност
- Фасилитиране, ориентирано към участниците
- Активно учене
- Потребности и интереси на родителите и полагащите грижи
- Финансово здраве и отношението на родителите и полагащите грижи към него
- Равенство на половете във връзка с финансовото образование
- Контекстуализация
- Инструменти за мониторинг и оценка (M&E)

Въведение

През 2021 г. беше създаден Модулът за финансова грамотност (FLM), с цел да насърчи финансовата грамотност сред родители и хора, полагащи грижи. FLM има за цел да укрепи способностите на родителите и хората, полагащи грижи, да изграждат дългосрочни планове за бъдещето на своите деца, както и да повиши уменията им да определят приоритети в семейния бюджет, за да осигурят по-добро финансово здраве за семействата си.

През 2023 г. Модулът за финансова грамотност (FLM) беше приложен чрез сътрудничество с различни неправителствени организации в Германия, Испания, Индия, Италия и Франция. Целта беше до 3 500 родители и полагащи грижи да се включат в програмата. След анализ на въздействието и стойността на програмата, беше взето решение да се създаде доброволческа програма, която да включи доброволци на Generali в екипите на неправителствените организации, които вече прилагат програмата, както и на тези, които предстои да я стартират. Въз основа на този напредък, Полша се присъедини през 2024 г., а през 2025 г. движението продължава да се разширява глобално, включително в Индонезия, Виетнам, Филипините, Аржентина, България, Чехия, Сърбия и Португалия.

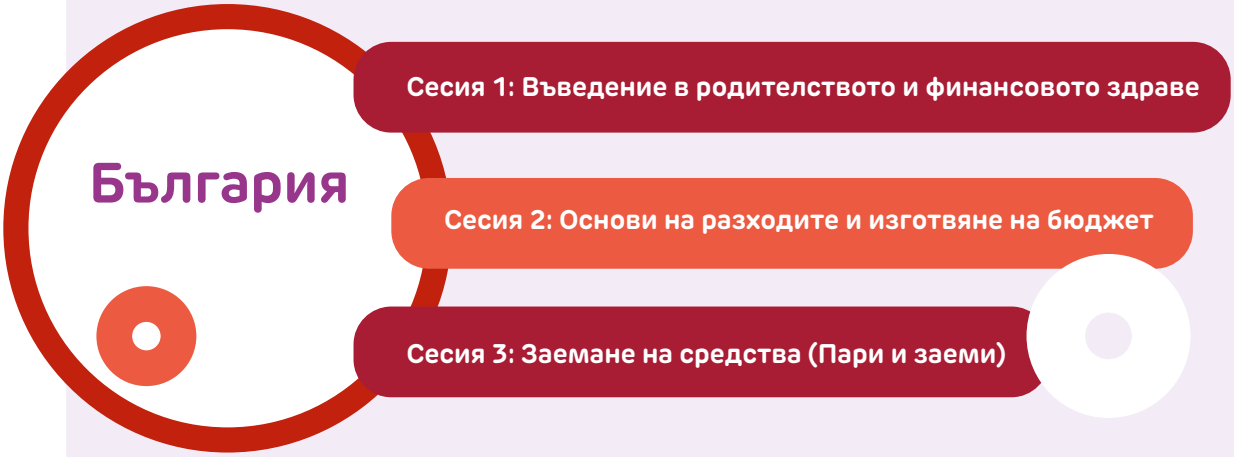
Целите на тази доброволческа програма са следните:

- да подкрепя неправителствените организации по време на процеса на прилагане на програмата, като осигурява човешки ресурси в подкрепа на изпълнението. Доброволците ще бъдат включени като ко-фасилитатори, с максимум двама доброволци на група, за да се гарантира безопасна среда за участниците;
- да гарантира устойчивостта на програмата, като осигурява човешки ресурси за прилагането ѝ сред повече родители и полагащи грижи;
- да предостави на доброволците опит в социална програма, като им даде възможност да научат повече за финансовата грамотност и родителството, и да се свържат с общности, които се нуждаят от образование по теми, свързани с финансовото здраве.

Доброволците в тази програма изпълняват следните дейности:

1. **Запознаване със следните материали в онлайн библиотеката преди обучението: (достъп до онлайн библиотеката може да се осъществи и чрез този линк): https://www.thehumansafetynet.org/THSN-ACADEMY.**

a. Модул за финансова грамотност (FLM) за родители, който предоставя насоки на доброволците как да представят долупосочените сесии на родители и настойници.

b. Ръководството за доброволци, което обяснява подробно всичко, което доброволецът трябва да знае, за да фасилитира обучения по програмата.

c. Три кратки видеа[1], които допълват Ръководството за доброволци, със следните теми:

- Потребности и интереси на родителите и полагащите грижи (достъп до видеото тук
- Равенство на половете и финансово образование (достъп до видеото тук)
- Инструменти за мониторинг и оценка (M&E) (достъп до видеото тук)

2. **Участие в еднодневно присъствено обучение** (с продължителност 8 часа) за затвърждаване на придобитите знания, напр. фасилитиране на сесии от програмата и развиване на умения за работа с целевата група от семейства в уязвимо положение.
3. **Участие в поне една сесия** (с продължителност 2 часа) като кофасилитатори. Всяка неправителствена организация партньор ще предостави съответните насоки.

1 https://www.thehumansafetynet.org/THSN-ACADEMY

Ръководство за доброволци

Това Ръководство за доброволци обяснява подробно всичко, което доброволците трябва да знаят, за да фасилитират обучения по Програмата за финансово образование. То обхваща следните теми:

a. Финансова грамотност: основни принципи според Модула за финансова грамотност
b. Фасилитиране, ориентирано към участниците
c. Активно учене
d. Потребности и интереси на родителите и полагащите грижи
e. Финансово здраве и отношението на родителите и полагащите грижи към него
f. Равенство на половете във връзка с финансовото образование
g. Контекстуализация
h. Инструменти за мониторинг и оценка (M&E)

a. Финансова грамотност: основни принципи според Модула за финансова грамотност

Финансовото образование и финансовото здраве, макар и тясно свързани, са различни понятия. Финансовото образование се отнася до знанията и уменията, които хората могат да придобият, за да управляват ефективно своите финанси. То включва изграждане на разбиране за финансови концепции като бюджетиране, спестяване и харчене.

Финансовото здраве се отнася до цялостното състояние на финансите на даден човек. Това включва спестяванията, нивото на дълговете и способността на човек да покрива финансовите си задължения, наред с други фактори. С други думи, финансовото здраве е резултатът, който отразява колко добре даден човек управлява финансите си във времето и предоставя обща

картина на финансовото му благополучие. Ако човек има добро финансово здраве, това означава, че финансовото му положение е стабилно и сигурно. Например, човек има добро финансово здраве, когато може да покрива редовните си разходи като тези за жилище, храна и електричество, и същевременно може да заделя определена сума, която да му помогне да посрещне неочаквани разходи. Като се научим да спестяваме, харчим и бюджетираме отговорно, ние изграждаме основите на един здравословен финансов живот.

За родителите и хората, полагащи грижи, финансовото здраве е много важно, тъй като то се отразява пряко както на тяхното благосъстояние, така и на това на техните деца. Да имаш добро финансово здраве не означава да си богат; дори в трудни икономически ситуации е възможно да спестяваш, харчиш и бюджетираш отговорно. Ключът е да се научим как да управляваме ефективно парите си. Всеки от нас е отговорен за управлението на пари по един или друг начин. Например, жена, която отговаря за покупката на хранителни стоки за детето си, трябва да управлява парите си; мигрант, който получава държавна помощ за изхранването на децата си, също е отговорен за управлението на парите си. Финансовото образование може да помогне на хората да извлекат максимума от това, което имат, и безопасно да посрещат неочаквани разходи и извънредни ситуации. Финансовото образование е от решаващо значение, независимо от икономическите условия, и е особено важно за родителите.
Моля, вижте по-долу резюме на основните финансови концепции, преподавани в Модула за финансова грамотност:

Потребности: Това са стоки и услуги, които са от съществено значение за оцеляването, здравето и развитието на даден човек, като храна, дрехи и подслон.

Желания: Това са стоки и услуги, които искаме, но не са необходими за нашето оцеляване, здраве или развитие.

Източници на доход: Източници на доходи са начините, по които получаваме пари – например от работа, издръжка, джобни пари или друг начин, по който печелим пари.

Спестявания: Това е сумата пари или ресурси, които не е необходимо да харчим и които могат да бъдат заделени за бъдещето.

Отговорно харчене: Разумно използване на парите, като се съобразяваме с бюджета, потребностите и желанията си, когато плащаме за стоки или услуги.

Бюджетиране: Това е процесът на създаване на план за управление на приходите и разходите.

Заемане: Това е процес, при който получаваме пари от човек или банка с обещанието да ги върнем по-късно.

Заеми: Това е сума, която се взема назаем, често от банка, и която трябва да се изплати обратно, обикновено заедно с допълнителна сума пари, наречена лихва, която се плаща като такса за вземането на заем.

Инвестиране: Това е влагане на пари или ресурси в нещо с цел да се увеличи стойността му.

Финансово планиране за извънредни ситуации: Разработване на финансов план за подготовка при неочаквани ситуации.

Фасилитиране, ориентирано към участниците

Фасилитиране, ориентирано към участниците, е обучителен подход, при който водещият се фокусира върху нуждите, преживяванията и активното участие на участниците. Целта е да се създаде подкрепяща и интерактивна среда, която ги насърчава да поемат контрол върху собствения процес на учене, развивайки критично мислене, умения за решаване на проблеми и личностно израстване.

Фасилитирането, ориентирано към участниците, започва с това да се разберат техните нужди и предистория. Фасилитаторът има важна роля в създаването на приобщаваща и сигурна среда, в която участниците се чувстват спокойни да споделят мислите и емоциите си. Заниманията и дискусиите са направени така, че да са интерактивни и съвместни, като насърчават активно участие и учене чрез обмен между участниците.

Основните характеристики на фасилитирането, ориентирано към участниците, са:

- **Фасилитаторът използва отворени въпроси и насочващи реплики, за да провокира критично мислене и самоанализ. Вместо да дава готови отговори, той насърчава участниците да разглеждат различни гледни точки, сами да стигат до изводи и да свързват новата информация с предишния си опит.**
- **Рефлексията (осмислянето) е основен елемент в този тип обучение, защото дава възможност на участниците да се замислят върху това какво са научили, как са го научили и как да приложат новите знания в ежедневието си. Тази практика на осмисляне помага на участниците да възприемат по-дълбоко наученото и да разберат по-добре съдържанието.**
- **Фасилитаторът предоставя ресурси и подкрепа, съобразени с нуждите и интересите на участниците, което насърчава индивидуалното учене. Обратната връзка е градивна и има за цел да ги насочи към подобрение и самопознание.**

В обобщение, фасилитирането, ориентирано към участниците, е динамичен и интерактивен подход, който им дава възможност да поемат активна роля в собствения процес на учене. То насърчава сътрудничеството и размисъла, като поставя на преден план техния опит, интереси и личностно развитие.

Основни характеристики на фасилитирането, ориентирано към участниците:

Активно учене

Както беше посочено по-горе, фасилитирането, ориентирано към участниците, насърчава активното учене. Активното учене е подход, който се фокусира върху самия процес на учене, а не само върху това какво се усвоява. Този подход насърчава участниците да се включват активно, да мислят и да разсъждават върху това, което учат. Активното учене ги предизвиква и им помага да изграждат знания и разбиране. Така те поемат отговорност за собственото си учене.

Активното учене насърчава физическо движение и умствена активност, което позволява на участниците да постигнат по-дълбоко разбиране. Често това, което се усвоява чрез активното учене, се запаметява в дългосрочната памет, което дава възможност на участниците да прилагат новите знания в различни ситуации, когато е необходимо.

За да се постигне дългосрочно учене, е важно да:

- направим ученето релевантно, смислено и приятно;
- осигурим преживявания, които позволяват на участниците да свързват новата информация с вече съществуващи знания;
- насърчаваме вътрешната мотивация чрез автономност, свързаност и овладяване на знанията;
- предоставяме възможност за активно учене чрез движение и различни сетивни преживявания;
- засилваме рефлексията и анализа на учебния материал.

Модулът за финансова грамотност (FLM) се основава на подход, ориентиран към участниците, който предлага различни методи за активно учене. По-долу са представени методите за активно учене, включени в Модула (тези методи може да се различават в зависимост от адаптациите на програмата във вашата страна).

Бягаща диктовка

Участниците се разделят на групи по трима – един „записващ" и двама „бегачи". Бегачите се движат из стаята, за да открият и запомнят части от информацията, след което се връщат при своя записващ и му диктуват наученото по памет. Накрая текстовете на екипите се сравняват с оригиналната информация, за да се види коя група е съставила текста най-точно. Това упражнение може да се превърне в състезание, при което печели първата група, съставила текста без грешки.

Заеми позиция (или „гласувай с краката си“)

Тази много ефективна техника може да се използва по всяко време, за да се направи бързо „гласуване“ и да се установят преобладаващите мнения в групата.

При този метод се създава списък с твърдения с цел да се провокират различни мнения сред участниците. Всяко твърдение се показва визуално или се прочита на глас. Участниците трябва да реагират според това как се чувстват по темата. Препоръчително е да се започне с по-лесни твърдения, като например „Обичам шоколад“, преди да се премине към по-интересни. Ако участникът е напълно съгласен, трябва да вдигне ръка високо. Ако е съгласен донякъде – трябва да вдигне ръка леко. Ако не е съгласен – не трябва да вдига ръка. След това е важно да се попитат участниците какво ги е накарало да изберат съответната реакция. Това помага за насърчаване на размисъл и критично мислене. Няма правилни или грешни отговори. Най-важното е участниците да се научат да изразяват позиция и да обосновават своите аргументи.
Този метод може да се адаптира според наличното пространство и нуждите на участниците. Например, те могат да седнат или да станат, за да покажат мнението си. Друг вариант е фасилитаторът да постави три табели („съгласен“, „несъгласен“ или „не съм сигурен/на“) на различни места в стаята и да помоли участниците да застанат до табелата, която най-добре отговаря на тяхната позиция по споделеното твърдение.

Експертна група

Фасилитаторът трябва да предостави текст, разделен на отделни части. На всеки участник (или на двойка участници) се възлага конкретна част. Участниците трябва да отделят време, за да научат своята част. След като усвоят материала, се формират групи, в които всеки е с различна част. Всеки участник споделя своята част с останалите в групата. Това дава възможност на участниците да поемат водеща роля в ученето и насърчава активното взаимодействие с информацията. Този подход подпомага по-доброто запаметяване на материала в сравнение, например, с индивидуалното четене.

KWL таблица

В началото на сесия или курс участниците се приканват да споделят какво вече ЗНАЯТ по дадена тема и какво ИСКАТ да научат по време на обучението. Техните отговори се записват в таблица. След като учебните дейности приключат, участниците попълват последната колона на таблицата с това, което са НАУЧИЛИ. Това позволява на водещите да надграждат върху съществуващите знания и интереси на участниците, както и да откриват евентуални неясноти или погрешни разбирания по материала.

KWL таблица		
Какво вече знаем по темата?	Какво искаме да научим по темата?	Какво научихме по темата?

Помислете-Разделете се по двойки-Споделете

Помислете-Разделете се по двойки-Споделете е обучителна стратегия, която предоставя на участниците време и структура, за да разсъждават върху дадена тема.

Think: Помислете: Фасилитаторът задава въпрос, свързан със съдържанието. Най-добре е въпросът да бъде предизвикателен и да изисква умения на по-високо ниво като анализ, оценка или обобщение. След това участниците се приканват да помислят самостоятелно върху въпроса за кратко време (обикновено 1–3 минути).

Разделете се по двойки: Участниците се разделят по двойки, за да обсъдят отговора на въпроса и да попитат партньора си какво решение би предложил.

Споделете: Участниците трябва да споделят обобщение на това, което са обсъдили с партньора си, пред по-голямата група или пред целия клас. След това е важно да разсъждават върху това как отговорите, представени от другите, са променили, допълнили или подобрили техния първоначален отговор и разбирането им за концепцията.

Ролева игра

Този метод може да се прилага както индивидуално, така и в групи. На участниците се дава тема и се приканват да разиграят кратка сценка, която да представя зададената тема пред останалите.

Хвърли зара

За тази дейност участниците се разделят на групи от шестима души. На всяка група се дава зар или малки листчета, маркирани с числата от едно до шест. Всеки участник хвърля зара (или тегли листче) и избира съответстваща концепция. След това групата трябва да генерира идеи и да обсъди всичко, което знае или мисли по темата. Упражнението се повтаря, докато времето позволява.

Мозъчна атака (Brainstorming)

Мозъчната атака (brainstorming) е креативна и съвместна техника за решаване на проблеми, използвана за генериране на широк спектър от идеи или решения по дадено предизвикателство или въпрос. Тя насърчава участниците – работещи в групи или индивидуално – да мислят свободно и открито, без критика или осъждане. Целта е да се създадат множество идеи, често в кратък период от време.

Когато прилагате методи за активно учене с родители и хора, полагащи грижа, е важно да вземете предвид следните аспекти:

- Не всеки ще се чувства комфортно да участва.
- Времето за дискусия може да бъде удължено.
- Някои групови обсъждания могат да бъдат много чувствителни. (напр. „Представи си бъдещето“ или „Обсъди навиците си на харчене“).

Потребности и интереси на родителите и полагащите грижа

Родителите или хората, полагащи грижа, са лица, които носят биологична или законова отговорност за грижата, възпитанието и благополучието на своите деца. Те играят ключова роля в живота на детето, като осигуряват любов, подкрепа, насоки и закрила. Отговорни са за задоволяване на основните потребности на децата си – физически, емоционални, социални и образователни.

Родителството се разбира като процес на отглеждане и възпитание на деца. То обхваща широк спектър от отговорности и действия, които са от съществено значение за физическото, емоционалното и социалното благополучие на детето. Стиловете и подходите в родителството могат да се различават между отделните семейства и култури, но независимо от тези различия, родителите и полагащите грижи винаги трябва да се стремят да възпитават здрави, добре приспособени и способни личности.

Важно е да се има предвид, че родителството е динамичен и развиващ се процес, който може да бъде едновременно удовлетворяващ и предизвикателен.

Когато се фасилитират програми с родители и хора, полагащи грижи, обмислянето на техните потребности е от съществено значение, за да може да се реагира адекватно. По-долу са дадени примери за потребности, които родителите и полагащите грижи може да имат.

Потребности на родителите и полагащите грижи

Ангажираност, споделяне и свързаност:

Това е особено важно за новите родители в програмата.

Признание и признателност:

Родителите често са подложени на значителен социален натиск (особено тези с по-нисък социално-икономически статус).

Емоционална подкрепа:

Родителството може да бъде емоционално изтощаващо, затова родителите се нуждаят от емоционална подкрепа и възможности да изразяват своите чувства и мисли.

Анонимност и доверие:

Семейството е много чувствителна социална единица. Затова е важно да се уважава личното пространство и интимността, както и да се подхожда внимателно при засягане на чувствителни теми, като например зависимостите.

Почивка и грижа за себе си:

Тези фактори са важни за балансиран живот, но за съжаление родителите и полагащите грижи много често нямат време да се занимават с дейности за почивка и лична грижа.

Финансово здраве и отношението на родителите и полагащите грижи към него

Финансовото образование влияе пряко върху способността на родителите и полагащите грижи да осигурят благополучието на своите деца, да гарантират сигурно бъдеще и да бъдат положителен пример за отговорно управление на финансите. То е основен аспект на отговорното родителство и стабилността на семейството.

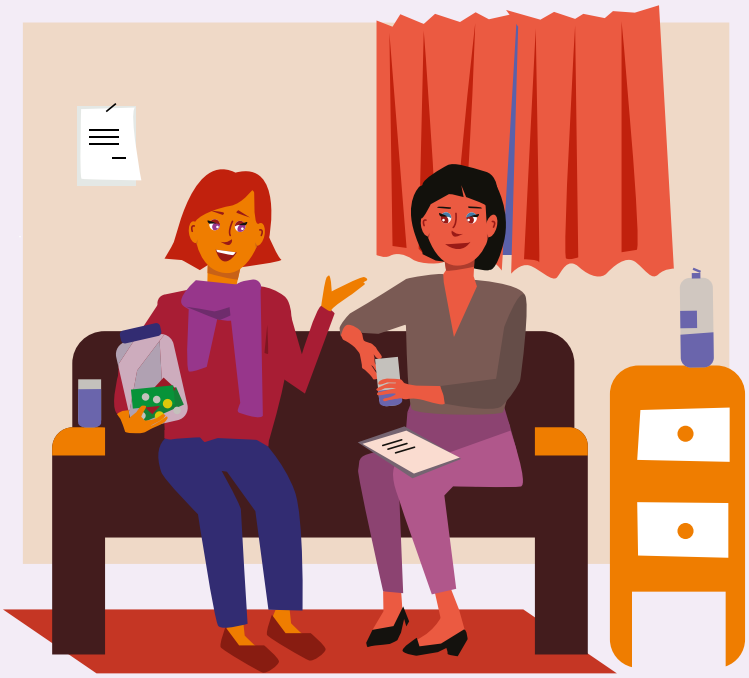
Финансовото образование позволява на родителите и настойниците да осигуряват образование, здравни грижи, подслон, храна и облекло. Освен това то насърчава по-здравословна семейна среда, като намалява нивата на стрес и конфликти.
Когато се говори за пари с родители и хора, полагащи грижи, е важно да се има предвид следното:

- Участниците може да се почувстват преценявани или недостатъчно добри.
- Могат да излязат наяве проблемни въпроси, като например зависимост от наркотици или насилие в семейството.
- Участниците могат да възприемат темата като сложна, неудобна и неловка.
- Възможно е да се чувстват несигурни и да се страхуват, че не знаят достатъчно.
- Могат да се появят негативни емоции, свързани с парите (напр. неравенство при вземането на решения, сравнения, злоупотреба).
- Съществуват културно специфични табута – в някои култури е неприлично да се говори за пари с други хора.
- Семействата може да смятат, че управлението на парите е много личен въпрос.
- Разговорите за семейството и финансите пред непознати или пред познати могат да накарат участниците да се чувстват неудобно.
- Полът може да има значително влияние в семейството по отношение на управлението на парите, властта и начина, по който жените или мъжете подхождат към темата.

Моля, разгледайте няколко стратегии за реагиране в тези конкретни ситуации:

- Изградете доверие.
- Покажете уважение и съпричастност и отбележете уникалните предизвикателства, преживявания и гледни точки на родителите и полагащите грижи.
- Не осъждайте.
- Започнете, като говорите за себе си. Споделете как се чувствате, своите несигурности и истории, за да помогнете на родителите да се почувстват свързани.
- Развенчайте темата, направете я проста и я свържете с техния/вашия собствен живот. Избягвайте да притискате някого да споделя.
- Разпознайте, когато някой се чувства неудобно. Имайте план за действие в случай, че се появят силни емоции.
- Имайте план за насочване към местни услуги, които могат да предоставят конкретна подкрепа (подкрепа за деца, помощ при дългове, държавна подкрепа и др.).
- Бъдете наясно с половата динамика.
- Насочвайте родителите и настойниците към намиране на собствени решения.
- Имайте предвид, че всяко семейство е различно; това, което работи за едно семейство, може да не работи за друго.
- Запазете поверителността на споделената информация.
- Създавайте безопасни пространства за индивидуална подкрепа преди или след сесия. Осигурете грижа за децата, ако е възможно.

Равенство на половете във връзка с финансовото образование

иологичен и социален пол са термини, които често се използват взаимнозаменяемо, но имат различни значения. Разбирането на разликата между тях е от съществено значение, за да се осъзнае по-добре връзката им с финансовото образование.

Биологичният пол се отнася до биологичните характеристики, които разграничават мъжките и женските тела при раждането. Те включват физически особености като хромозоми, нива на хормони (напр. жените обикновено имат по-високи нива на естроген и прогестерон, докато мъжете обикновено имат по-високи нива на тестостерон) и репродуктивната система (напр. жените обикновено имат менструация и могат да кърмят).

Социалният пол, от друга страна, е социален и културен конструкт, който се отнася до поведението, ролите, очакванията и дейностите в обществото. За разлика от биологичния пол, който е биологично определен, социалният пол се влияе от обществените норми и индивидуалната идентичност.

Поради културни причини, начините, по които жените и мъжете имат достъп до пари, често се различават. Затова изграждането на осъзнатост по отношение на пола във финансовото образование може да помогне:

- да се преодолее разликата между половете във финансовата грамотност;
- да се предоставят на жените умения за управление на пари и за равнопоставено вземане на решения, свързани със семейните финанси;
- да се насърчи равенство между половете в икономическото участие.

Финансовото образование не бива да бъде „сляпо" за различията между социалното измерение на пола, а трябва да отчита специфичните нужди, предизвикателства и възможности, с които хората могат да се сблъскат в своя финансов живот.

Като фасилитатор, разбирането на разликата между биологичен и социален пол и съобразяването с нея по време на обучението е важно, защото:

- Това помага за насърчаване на приобщаването в обучителната среда.
- Намалява риска от затвърждаване на негативни стереотипи.
- Гарантира, че съдържанието е релевантно.
- Осигурява деликатен подход към въпросите, свързани с пола.
- Стимулира смислени диалози.
- Изгражда доверие между участниците и къмфасилитатора.

Всички тези фактори допринасят за по-ефективно и справедливо преживяване за участниците в обучението.

Контекстуалицзация

За да могат родителите и полагащите грижи да се включат пълноценно и да разпознаят Програмата за финансово образование като полезна е важно съдържанието да бъде адаптирано по подходящ начин. Този процес на адаптиране се нарича контекстуализация. Контекстуализацията е от съществено значение за успеха на програмата, тъй като прави съдържанието по-релевантно, смислено и разбираемо за участниците в конкретния контекст.

Съществуват различни нива на контекстуализация: на ниво държава (местно ниво), на ниво организация и на ниво фасилитатор. Програмата за финансово образование е адаптирана и контекстуализирана въз основа на оценка на нуждите на местно и организационно ниво. Въпреки това, може да се наложи дейностите да бъдат допълнително адаптирани на ниво фасилитатор, за да се гарантира, че материалът отговаря на нуждите на аудиторията. Ако е така, важно е доброволците да следват стъпките, описани по-долу.

Стъпки за контекстуализация от страна на фасилитатора:

1. Анализирайте следните въпроси.

Въпроси, които да обмислите като фасилитатор	Възможни стратегии за адаптиране
Дали някой от участниците има физическо увреждане?	*Уверете се, че дейността е приобщаваща за хора с различни физически способности. Например, ако дейността изисква участниците да хващат топка като стратегия за насърчаване на участието, а някой в групата има зрително увреждане, добра идея е вместо това да извиквате имената на участниците.*
Дали някой от участниците има по-ниско ниво на грамотност?	*Опростете езика и отделете допълнително време, за да разясните сложните думи заедно. Адаптирайте всички дейности, които изискват участниците да пишат, и поканете всички да споделят идеите си устно. Използвайте пиктограми, когато е възможно. Помислете за удължаване на времето за всяка дейност, тъй като може да искате да отделите повече време, за да сте сигурни, че всички основни концепции са разбрани.*
Дали някой от участниците има по-ниски математически умения?	*Адаптирайте дейностите, които изискват математически умения (напр. дейности в сесия „Бюджетиране“). Можете, например, да поканите всички да започнат, като работят върху бюджетен лист, използвайки физически предмети, като камъчета. Помислете за значително удължаване на времето, отделено за дейности, които изискват математически умения.*
Дали някой от участниците не владее добре езика, използван за обучението?	*Опростете езика и отделете допълнително време, за да разясните сложните думи заедно. Адаптирайте дейностите, които изискват участниците да пишат, и ги поканете да споделят идеите си устно. Използвайте пиктограми, когато е възможно. По време на бързи дейности за асоцииране на думи можете да поканите участниците да използват своя роден език и след това да им дадете допълнително време, за да намерят най-добрия начин да преведат своя принос.* продължи към следващата страница>>

Въпроси, които да обмислите като фасилитатор	Възможни стратегии за адаптиране
>> (виж стр. 19) **Дали някой от участниците не владее добре езика, използван за обучението?**	*>> (виж стр. 19) Ако е възможно, идентифицирай˘те участници с подобни езикови умения и им позволете да си помагат взаимно. Ако има голяма група с един и същ роден език, обмислете да научите няколко ключови думи на този език или поканете участниците да ги споделят с по-голямата група (напр. „спестяване“, „харчене“, „бюджетиране“); това ще покаже, че ценните езиковите различия.*
Има ли въпроси или теми в обучението, които са чувствителни или трудни за обсъждане от участниците? Помислете за пола на участниците или за техния социално-културен произход.	*Помислете как бихте могли да адаптирате въпросите, за да избегнете създаването на напрежение.*
Има ли дума или израз, които смятате за твърде сложни за вашата целева група?	*Помислете за синоним или преформулирай˘те изречението, за да го направите по-просто.* *Помолете цялата група да ви помогне да обясните сложните думи и да измислите прости определения.*
Има ли примери, които не са напълно подходящи или с които на участниците ще им е трудно да се свържат?	*Адаптирай˘те примерите, за да гарантирате тяхното съответствие и уместност.*

2 Модифицирайте дейностите при необходимост, като следвате указанията по-долу. Внимавайте да не променяте обучителните цели, темите или подхода на активно учене във всяка сесия на програмата. Доброволците трябва да обсъдят всички промени с представителите на неправителствената организация партньор.

Инструменти за мониторинг и оценка (M&E)

Инструментите за мониторинг и оценка (M&E) са средства, разработени за събиране на данни и оценка на ефективността на програмата. Те помагат да се установят настъпилите промени по отношение на придобиването на умения или знания, и в поведението при нашите родители и хората, полагащи грижи след преминаването им през Програмата за финансово образование.

Процесът на мониторинг и оценка е важен, за да:

разберете ефективността на програмата;
идентифицирате успехите и областите, в които могат да се направят подобрения;
постигнете по-добри резултати и по-голям мащаб на въздействие;
съберете данни и доказателства.

Процесът по мониторинг и оценка включва предварителна и последваща анкета, всяка с около 36 въпроса, за които участникът ще отдели приблизително 10–15 минути за отговор. Тези анкети са достъпни както онлайн, така и на хартиен носител. Ако родителите или полагащите грижи използват онлайн версията, техните отговори ще се запазят директно в системата за анализ от Aflatoun. Ако се използва хартиен формат, доброволците ще трябва да въведат данните, което може да стане по един от следните два начина:

1. Достъпете връзката, използвана за онлайн анкетата, и попълнете анкетата за всеки от родителите или полагащите грижи.

2. Прехвърлете отговорите на родителите и полагащите грижи в Excel файл, като следвате предоставените по-долу шаблони. След като данните бъдат запазени във формат Excel, те трябва да бъдат споделени с Aflatoun чрез лицето за контакт по проекта във вашия екип.

Предварителна анкета[2]: Pre survey

Последваща анкета[3]: Post survey

Предварителната анкета ще бъде раздадена по време на първата сесия, а последващата анкета – по време на третата сесия. Основни точки, които трябва да имате предвид:

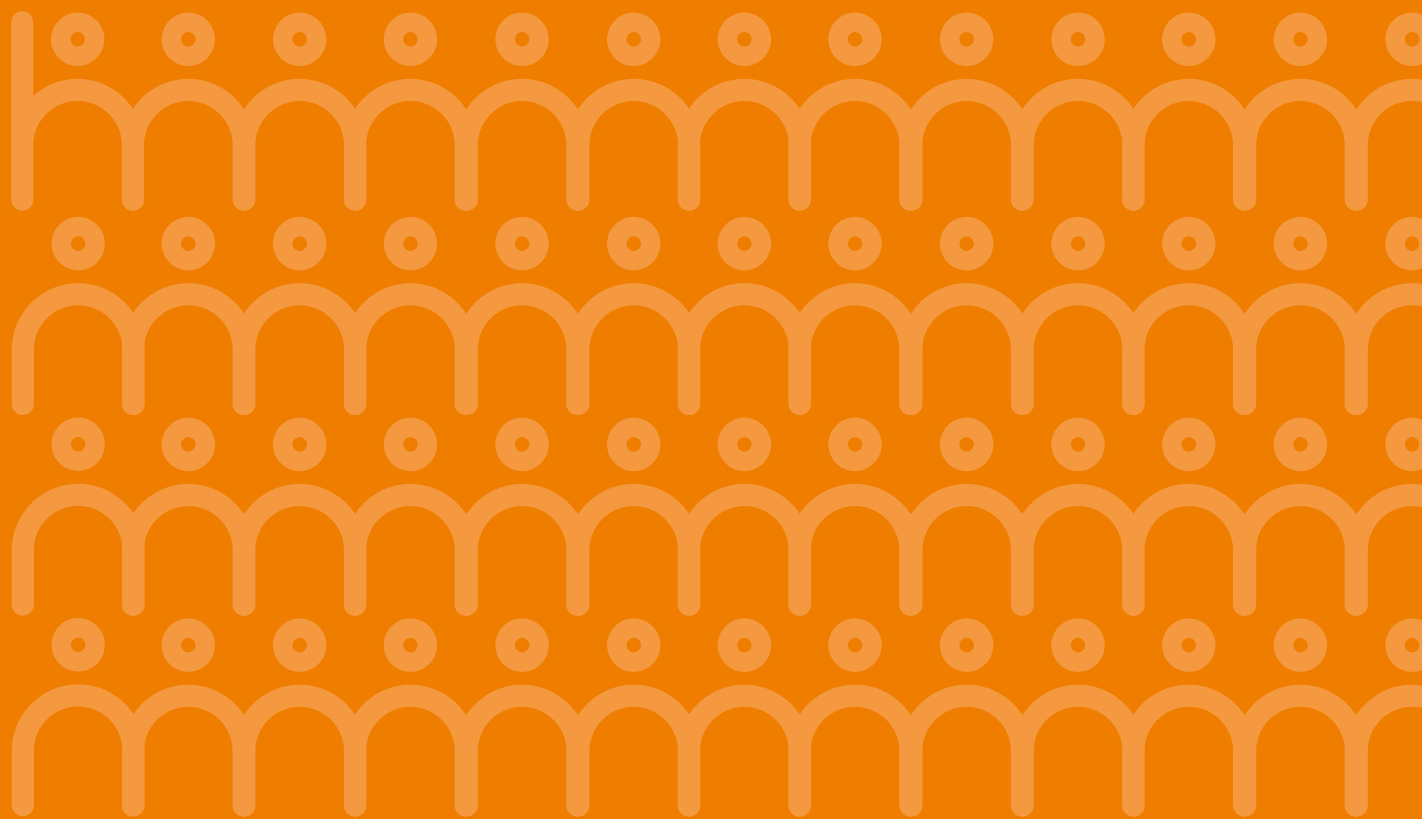
Участниците може да се нуждаят от допълнителна подкрепа при попълването на анкетата (в зависимост от тяхната дигитална грамотност или ниво на обща грамотност).

Анкетите ще бъдат преведени на езика на всяка страна.

2 https://aflatoun2.sharepoint.com/:x:/g/EXUE5plxSqRGgkWwM-Jt0pwB286jtRIt5bGFiRSHwSbuoA?e=s49cmg

3 https://aflatoun2.sharepoint.com/:x:/g/Ec2JHSdtReFCkmk2hzH4XkcBToj-r_4p_tmo-9ojxJyHcQ?e=JPL1Rn

www.thehumansafetynet.org